

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Skriv dagtilbuddets navn

Skriv årstal

Om skabelonen

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I oplyse, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

I dagplejen har fokus særligt været på den nye tilsynsmodel. Med dette har fulgt KIDS observationer, med særligt fokus på relationer, fysiske omgivelser og leg og aktivitet. Før observationerne deltog dagplejerne i et oplæg for dagplejerne omkring KIDS. Her blev bl.a. beskrevet, hvad der kendetegner god kvalitet ift.

Relationer, fysiske omgivelser og leg og aktivitet.

Herudover har dagplejerne deltaget i et oplæg fra DCUM, Dansk Center for Undervisningsmiljø, om børneperspektivet.

De har deltaget i et oplæg om det fælles børne- og ungesyn.

De har deltaget i et oplæg om børn i udsatte positioner.

En enkelt dagplejer har været på et fem dages kursus i ”Børn i udsatte positioner”.

Dagplejerne har været på kursus i Sprogtrappen.

Vi har arbejdet med rutinesituationer. Bl.a. med udgangspunkt i materiale fra DCUM.

Den enkelte dagplejer har forskellige indsatsområder og fokusområder, der ofte tager udgangspunkt i den konkrete børnegruppe og de observationer, der blev gjort i forbindelse med tilsynet. Sprog, barnets alsidige og sociale udvikling går igen hos flere.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Ift. dagplejen er evalueringskulturen særligt forbundet med tilsyn og pædagogisk sparring fra dagplejepædagogen.

Læringsmiljøet evalueres, selvfølgelig ofte med udgangspunkt i den aktuelle børnegrupperes behov.

Systematikken er dagplejepædagogens materiale, der gennemgås og efterfølgende journaliseres i eDoc.

I dagplejen laves dialogprofiler, når børnene er to år, og sprogtrappen laves, når der vurderes behov for det. Disse medvirker til at have data at arbejde videre med. Som eksempel kan nævnes, at sprogtrappen tydeliggør barnets nærmeste udviklingszone.

På tilsynsmøderne i dagplejen tages udgangspunkt i KIDS observationer, som dagplejepædagogen har foretaget. Der anvendes et tilsynsskema til formålet.

Dagplejepædagogen har en god og gennemskuelig struktur i arbejdet med forberedelse, gennemførelse og opfølgning. Jeg deltager som leder i tilsynsmøder, og har i det hele taget en oplevelse af at have et tæt samarbejde med hende omkring den enkelte dagplejer, og de børn, der er i dagplejen.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

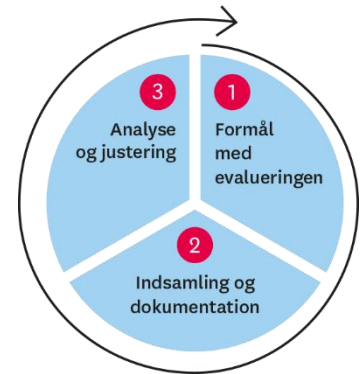
Dagplejepædagogen og jeg som leder har evalueret, og denne evaluering er foretaget oven på anmeldte og uanmeldte tilsyn. Vi drøfter løbende i forskellige sammenhænge relevante temaer fra læreplanen.

Oplæg har vi, som allerede nævnt, haft omkring rutinesituationer, børneperspektivet, børn i udsatte positioner, sprogtrappen, KIDS og det fælles børne- og ungesyn.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Tilsyn med udgangspunkt i KIDS observationer:

Disse observationer og efterfølgende tilsynsmøder gav et billede af, hvordan kvaliteten af relationer, leg og aktivitet og de fysiske omgivelser er.

Endvidere gav tilsynsmødet en rigtig god fornemmelse af dagplejerens viden om og overvejelser ift. flere områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Udover observationsmaterialet er der lavet tilsynsrapporter for alle dagplejere. Disse er gennemgået på tilsynsmøder.

Der laves dialogprofiler på de toårige børn i dagplejen, og disse kan anvendes som data ifbm. udviklingsområder. Dialogprofiler og data fra hjernen&hjertet indgår i tilsynsrapporten.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljø's betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har set variation ift. kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø i dagplejen.

Flere har efter tilsynet foretaget justeringer i deres fysiske indretning af dagplejen. Nogle har foretaget ændringer i de fysiske omgivelser inde og ude for at gøre dem mere indbydende og inspirerende. Nogle har

fået en anderledes opmærksomhed på mulighed for højt og lavt aktivitetsniveau, tematiserede områder, overskuelighed og inviterende legemiljøer.

Også ift. områderne relation, leg og aktivitet har arbejdet med KIDS været en god mulighed for udvikle på praksis.

Det er nyt for os at anvende KIDS, og vi gør os stadig erfaringer; både ift. den konkrete anvendelse af metoden, og også ift. det konkrete arbejde med dagplejerne omkring implementeringen.

KIDS giver os mulighed for et fælles sprog for kvalitet. Det skal vi fremadrettet anvende i den fortsatte udvikling.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskemaet.

Som allerede beskrevet har observationer og tilbagemeldinger givet anledning til umiddelbare ændringer hos flere dagplejere. Både ift. relationer, leg og de fysiske omgivelser. Kendetegnene for flere dagplejere er et fornyet fokus på bedre understøttelse af børnenes sproglige og sociale udvikling ved fx at huske turtagninger, fælles opmærksomhed, italesættelse af børnenes udtryk og adfærd.

Børn i udsatte positioner er sikret et særligt fokus i arbejdet med KIDS, fordi vi observerer på opmærksomhed, håndtering og interaktioner, børn og børn imellem, og også imellem dagplejer og det enkelte barn.

På det uanmeldte tilsyn følges op på det anmeldte tilsyn; med det sikres en opmærksomhed på, hvorvidt der arbejdes med de fokusområder, der er fundet ved det anmeldte tilsyn.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

I forældrebestyrelsen er der repræsentanter fra forældre i dagplejen, og der er to medarbejderrepræsentanter fra dagplejen.

Forældrebestyrelsen får gennemgået forældretilfredshedsundersøgelser, og de inddrages i relevante temaer fra hverdagen, herunder områder fra den styrkede læreplan.

Forældrebestyrelsen har mulighed for at bringe emner og spørgsmål op, ligesom forældre i det hele taget opfordres til at henvende sig, hvis de har overvejelser, spørgsmål eller andet, de ønsker drøftet.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

I forbindelse med tilsynet i dagplejen så vi, at en fortsat udvikling af kvaliteten i dagplejen er relevant.

Vi skal have særligt fokus på samspillet mellem dagplejeren og børnene, og turtagning, bekræftelse og respons er relevante temaer at tage udgangspunkt i.

Vi skal også have fortsat fokus på aktivitetsniveauet, så balancen imellem børne- og vokseninitieret leg og aktiviteter udvikles.

I perioden har været afholdt en temaaften omkring børn i udsatte positioner, om børneperspektivet, om det fælles børne- og ungesyn i kommunen. I efteråret 2023 venter en temaaften for dagplejen omkring relations betydning og udviklende øjeblikke.

I efteråret 2023 føres tilsyn med legestuerne, og dette arbejde forventes at sætte fortsat fokus på udvikling af kvaliteten i dagplejen.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der

er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

KIDS observationerne har i særdeleshed understøttet drøftelser og refleksioner af den pædagogiske praksis i dagplejen.

Særligt fokus har været på relationer, fysiske omgivelser og leg og aktivitet. Redskabet giver mulighed for at dykke ned i helt konkrete områder, og idet der observeres over et antal timer, ses situationer, temaer og flere konkrete eksempler, der reflekteres over og drøftes efterfølgende.

Der opleves en del variation ift. kvaliteten, og KIDS observationerne er blevet forskelligt modtaget hos dagplejerne. Nogle tager hurtigt forslag til ændringer til sig, andre oplever redskabet vanskeligt og uhensigtsmæssigt.

Afsluttende blot en kommentar om, at der i det hele taget opleves en relativ systematisk evalueringsform, når dagplejepædagogerne besøger dagplejerne for sparring og pædagogisk vejledning.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi har endnu ikke ændret eller justeret i den skriftlige pædagogiske læreplan.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC